

Aktuel Ældre- og Sundhedspolitik marts 2024

Principper for digital inklusion

Digitaliseringsstyrelsen har sammen med Kommunernes Landsforening og Danske Regioner offentliggjort seks principper for digital inklusion, der skal hjælpe med inkluderende digitalisering. Principperne har bl.a. fokus på, at der skal designes løsninger til alle, hvordan hjælperen til en digital udfordret kan blive hjulpet, og at der skal stilles anvendelige alternativer til rådighed.

Ældre Sagen har udtalt sig til Kristeligt Dagblad om principperne og understreget, at det er vigtigt for os, at der nu endelig sættes fokus på befolkningens behov, og at mennesket kommer i centrum. Vi har samtidig påpeget, at myndighederne skal huske, at de - principper eller ej - altid har haft pligt til at hjælpe den enkelte efter forvaltningsloven. Alligevel har vi gennem mange år desværre set, at der er mennesker, der oplever rettighedstab i vores digitale samfund. Ældre Sagen håber derfor, at principperne kan komme ud og leve og understøtte den pligt, som myndighederne allerede har.

Åbent brev til regeringen om økonomisk efterslæb for pensionister

Pensionen er i de senere år sattet klart bagud i forhold til lønudviklingen. Folke- og førtidspension reguleres i dag med to års forsinkelse i forhold til lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Dvs. at de store lønstigninger i 2023 og 2024, som blev aftalt ved overenskomstforhandlingerne for privatansatte i foråret 2023, først slår igennem på pensionen i 2025 og 2026. Forsinkelsen skyldes, at det tager tid, før de endelige lønstatistikker kan opgøres.

Siden foråret 2022 har Ældre Sagen foreslået, at reguleringen af pensionen fremrykkes ekstraordinært på grund af inflationen. Regeringen har desværre ikke afsat penge til at gennemføre vores forslag. Oveni i den forsinkede regulering kommer nu endnu en forringelse, idet regeringen har annonceret, at den vil neutralisere den stigning i pensionen, som følger af stigningen i årslønnen på 0,45 pct. ved afskaffelsen af store bededag som fridag på arbejdsmarkedet. Det vil betyde, at pensionisterne vil sakke endnu mere bagud i forhold til lønmodtagerne. Reguleringen af pensioner mv. er

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

omfattet af en politisk aftale, og derfor kan denne forringelse først træde i kraft efter et folketingsvalg.

Der er en tredje grund til, at det økonomiske efterslæb for pensionisterne bliver endnu større, nemlig hvis man ser på indkomstudviklingen efter skat, fordi den aftalte skattereform alene gavner erhvervsaktive.

På denne baggrund har Ældre Sagen den 22. februar 2024 sendt et åbent brev til regeringen med kopi til alle partiledere på Christiansborg, hvor vi opfordrer regeringen til at udligne det økonomiske efterslæb for pensionisterne hurtigst muligt. Konkret foreslår vi at fremrykke reguleringen af pensionen, indføre et pensionistfradrag i skattesystemet på linje med beskæftigelsesfradraget og droppe regeringens forslag om at neutralisere stigningen i pensionen ved afskaffelse af store bededag.

Kritik af ATP

Efter at ATP har offentliggjort et relativt dårligt investeringsresultat for 2023, er kritikken af ATP blusset op. Den er især fremført af et par forskere fra CBS.

Ældre Sagen har i pressen svaret, at ATP's investeringsafkast afspejler, at ATP – i modsætning til alle nye arbejdsmarkedspensioner – giver en garanti for den pension, man modtager i fremtiden fra ATP. Det er vigtigt for os, at der er noget, der er sikkert, især fordi ATP er den vigtigste pension for knap 40 pct. af de nuværende folkepensionister. Derudover er det vigtigt at påpege, at ydelsen fra ATP er livsvarig. Ældre Sagen har ikke investeringsekspertise og går derfor ikke ind i diskussionen af, om ATP's afkast kunne have været højere. Det er dog ikke usædvanligt, at et pensionselskab klarer sig dårligere end gennemsnittet et år eller to. I øvrigt har ATP forhøjet pensionen til de nuværende pensionister med 3 pct. fra januar 2024.

Ældre Sagen har engageret sig i debat om seniorernes lønniveau

Der har i medierne været en heftig diskussion om værdien af seniorernes arbejdskraft. Udgangspunktet var et interview i Berlingske med direktør for pensionselskabet AP Bo Normann Rasmussen, som tilkendegav, at seniorer bør overveje at gå ned i løn, fordi værdien af deres arbejdskraft falder. Efter massiv kritik fra bl.a. Ældre Sagen gik AP-direktøren ud og trak i land og mente, at hans synspunkter var blevet trukket for hårdt op. Det udløste replikker fra diverse erhvervskommentatorer i både Berlingske, Børsen

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

og Jyllands-Posten, som alle mente, at Bo Normann Rasmussen burde have stået fast på sit oprindelige synspunkt.

Ældre Sagen har i debatten problematiseret, at der sættes spørgsmålstegn ved værdien af seniorernes arbejdskraft. Ændringer i ansvar, funktion eller opgaver kan berettige en lønnedgang, men ikke alder alene.

Regeringens udspil til en kommende ældrelov

Regeringen har startet forhandlinger med folketingets partier om en kommende ældrereform/ældrelov. Regeringens forhandlingsudspil rummer mange gode intentioner, men stiller desværre meget få krav til gennemførelse af dem. Det vil bl.a. være op til kommunerne, hvordan de vil sikre kontinuitet i dagligdagen for modtagere af hjælp.

Ældre Sagen har i denne sammenhæng udtrykt stor bekymring for, at de mange gode intentioner ikke bliver fulgt op af konkrete krav til implementering. Bekymringen skal ses i lyset af, at det er kommunerne, som selv har skabt det nuværende minuttyranni og regnearksledelse. Vil kommunerne være i stand til at ændre deres hidtidige praksis uden konkrete krav fra folketingets side? Det tvivler vi på!

Hjemmet er som en banegård

I en konkret sag fra en jysk kommune har en ældre benamputeret mand valgt at frasige sig hjemmehjælpen grundet alt for mange forskellige hjælpere, der har gjort hans hjem til en banegård. Der har tillige i medierne været opgørelser over, at selv i de kommuner, som har indført teams, kommer der op til 25 forskellige hjælpere hos svækkede ældre i løbet af en uge.

Ældre Sagen har taget kraftigt afstand fra denne praksis. Vi har samtidig understreget vigtigheden af, at den kommende lovgivning sætter præcise krav til kommunerne om at mindske antallet af forskellige hjælpere i den enkelte ældres hjem.

Mere støtte til og inddragelse af pårørende

Regeringens udspil til en ældrereform mangler en helt central del – nemlig at adressere behovet for mere støtte til og inddragelse af pårørende. I denne forbindelse har Ældre Sagen i et interview til Seniormonitor understreget vigtigheden af, at regeringen ikke

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

bare husker pårørende i den kommende ældrelov, men også husker, at pårørende skal inddrages og støttes, fordi de udfører en enorm indsats.

Et af vores primære ønsker til bedre understøttelse af pårørende er, at der er pårørendevejledere i kommunerne. Mange pårørende mangler nemlig i dag kendskab til de støttemuligheder, der er tilgængelige, og her kan pårørendevejledere hjælpe med vejledning, støtte og håndtering af deres egen situation. Det er kun omkring 30 pct. af kommunerne, der tilbyder pårørendevejledere, så der er god mulighed for udbredelse. Desuden påpeger vi, at pårørende og civilsamfundet generelt ikke skal erstatte kommunale opgaver. Pårørendes indsats skal ske af frivillighed og kærlighed - ikke fordi der er kommunale mangler, der skal dækkes.

Aldersbaseret stramning af EU's kørekortsdirektiv

EU's kørekortsdirektiv har været til debat, og sidste uge blev førstebehandlingen i Europa-Parlamentet afsluttet. Under disse drøftelser blev der foreslået en række stramninger, herunder obligatoriske, selvfinansierede lægeundersøgelser for personer over 70 år.

Ældre Sagen har derfor været i kontakt med de to danske medlemmer af Europa-Parlamentets transportudvalg (Tran). Vi er bekymrede over disse foreslåede stramninger af kørekortsdirektivet og har tilbudt at uddybe de danske erfaringer på området. Vi fastholder vores synspunkt om behovet for en moderne kørekortlovgivning, der tager højde for ældres forbedrede sundhed. Specifikt ønsker vi at fjerne kravet om lægeattester ved kørekortsfornyelse baseret på alder, da vi frygter, at indførelsen af aldersbaserede lægetjek vil begrænse ældres mobilitet. De danske erfaringer viser, at ekstra lægeundersøgelser ikke øger trafikikkerheden, men derimod belaster erfarne bilisters økonomi. Det er værd at bemærke, at ulykkestallene for ældre danske bilister ikke er steget, siden det aldersbaserede krav om lægeundersøgelser blev afskaffet i 2017.

Nu ligger det hos medlemsstaterne at fortsætte arbejdet gennem Rådet. Medlemslandene kan selv beslutte at genindføre aldersgrænsen ved at gøre den valgfri fra land til land. Vi fortsætter med at følge udviklingen på dette område og arbejder for en løsning, der respekterer ældres rettigheder og samtidig sikrer en tryk og effektiv kørekort-lovgivning.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Behov for flere plejehjemspladser

Ældre Sagen har igen udtalt sig om, at visitationen til plejehjem er blevet for stram. I dette tilfælde på baggrund af en konkret sag om en svækket ældre kvinde, som drømte om en plejehjemsplads i tre år, men først nåede at få den tre dage før sin død. Og endda kun en midlertidig plads.

Som i andre sager, vi har set, havde kvinden og hendes datter flere gange fået at vide af kommunen, ”at det slet ikke kunne betale sig at søge, da hun ikke var dårlig nok” – det som populært sagt beskrives som ”at blive vendt i døren”.

I den forbindelse har Ældre Sagen påpeget det problematiske i, at den nuværende visitation ikke er uafhængig af kommunens økonomi, hvorfor man kan være nervøs for, om borgerne får den konkrete individuelle vurdering, de har krav på. I samme ombæring har Bjarne Hastrup gentaget Ældre Sagens forslag om fremadrettet at overlade visitationen til de praktiserende læger.